

Vägledning för skyfallskartering av tätorter

Cecilia Alfredsson MSB
Marie Larsson Sweco

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Regeringsuppdrag 2023

- Uppdrag att utveckla en standardiserad metod för skyfallskartering i tätorter.
- Uppdraget redovisades i december 2023
  - Inventering av genomförda skyfallskarteringar
  - Vägledning – Metod för skyfallskartering av tätorter
  - Test av metoden
  - Karttjänst för skyfallskarteringar

Deltagare

Projektgrupp

- MSB
- Boverket
- SMHI
- Länsstyrelsen Östergötland
- Länsstyrelsen Värmland
- Länsstyrelsen Västra Götaland
- Länsstyrelsen Norrbotten
- Länsstyrelsen Stockholm

Konsult

- Sweco

Referensgrupp

- DHI
- Ramböll
- SMHI
- Scalgo
- Svenskt vatten
- Göteborg stad
- Halmstad kommun
- Malmö Stad
- Stockholms stad

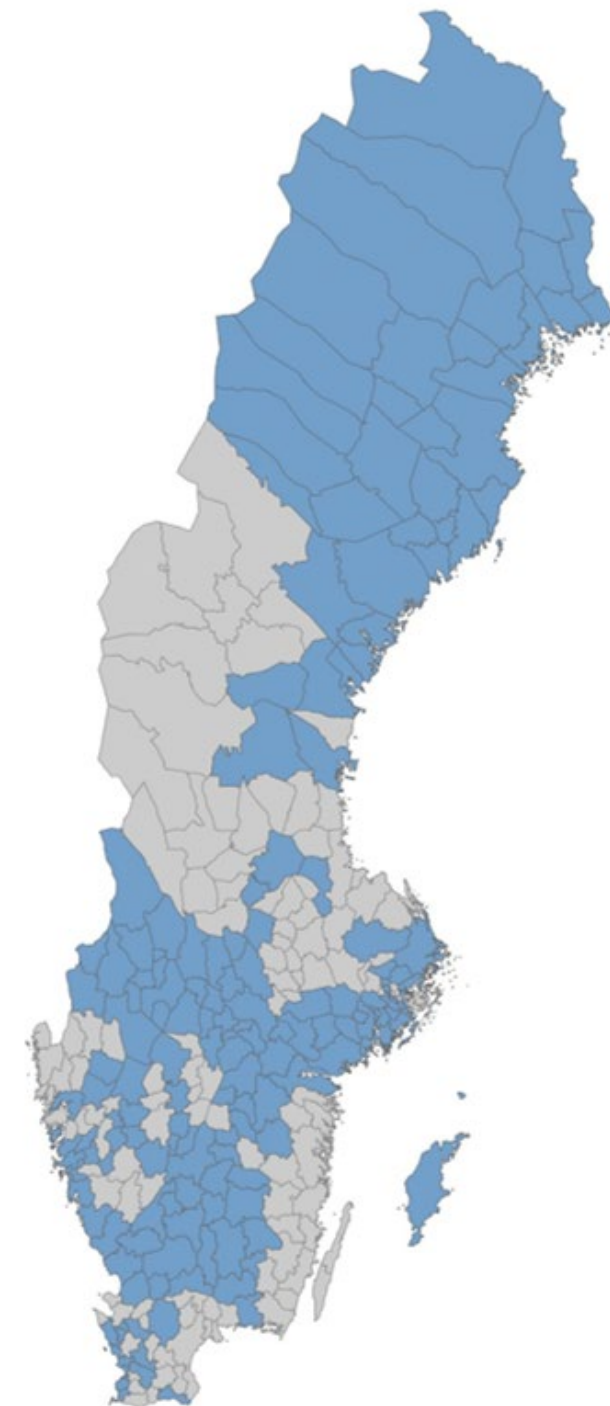

Inventering av genomförda skyfallskarteringar

- Vilka karteringar har gjorts i Sverige?
- Vilken metodik har använts?
- Uppgifter om återkomsttider, varaktigheter, klimatscenarier mm

Resultat

- 230 skyfallskarteringar fördelade på 173 kommuner
- Karttjänst som visar insamlade karteringar

Karttjänst skyfallskarteringar

Skyfallskarteringar

Kommunöversikt   MSB:s skyfallskarteringar   Om karttjänsten

Map controls: +, -, Home icon

Map labels: Norska havet, Vita havet, Umeå, Härnösand, Gävle, Helsingfors, Stockholm, Tallinn, Estland, Rysland, Nyköping, Göteborg, Halmstad, Köpenhamn, Danmark, Karlskrona, Riga, Lettland, Litauen, Moskva, Nordsjön

Powered by Esri

☞ Skyfallskarteringar framtagna av kommuner och länsstyrelser

---

Skyfallskarteringar framtagna av kommuner och länsstyrelser

Status

- Skyfallskartering genomförd
- Uppgift saknas

Skyfallskarteringar

Karttjänsten ska ge en nationell bild över vilka skyfallskarteringar som finns framtagna i Sverige.

Kontakta MSB

Telefonnummer
0771-240 240

E-POST
registrator@msb.se

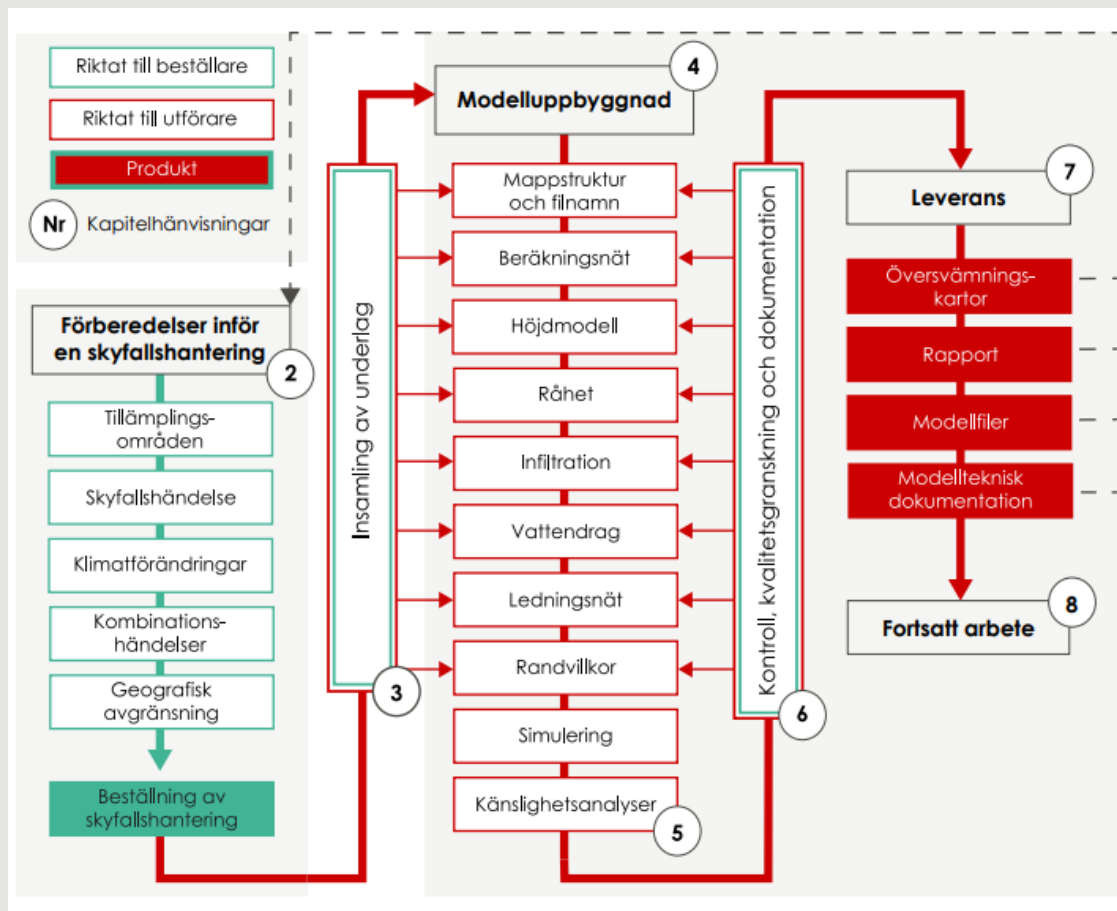
Läs mer:
[Skyfallskarteringar](#)

Drivs av

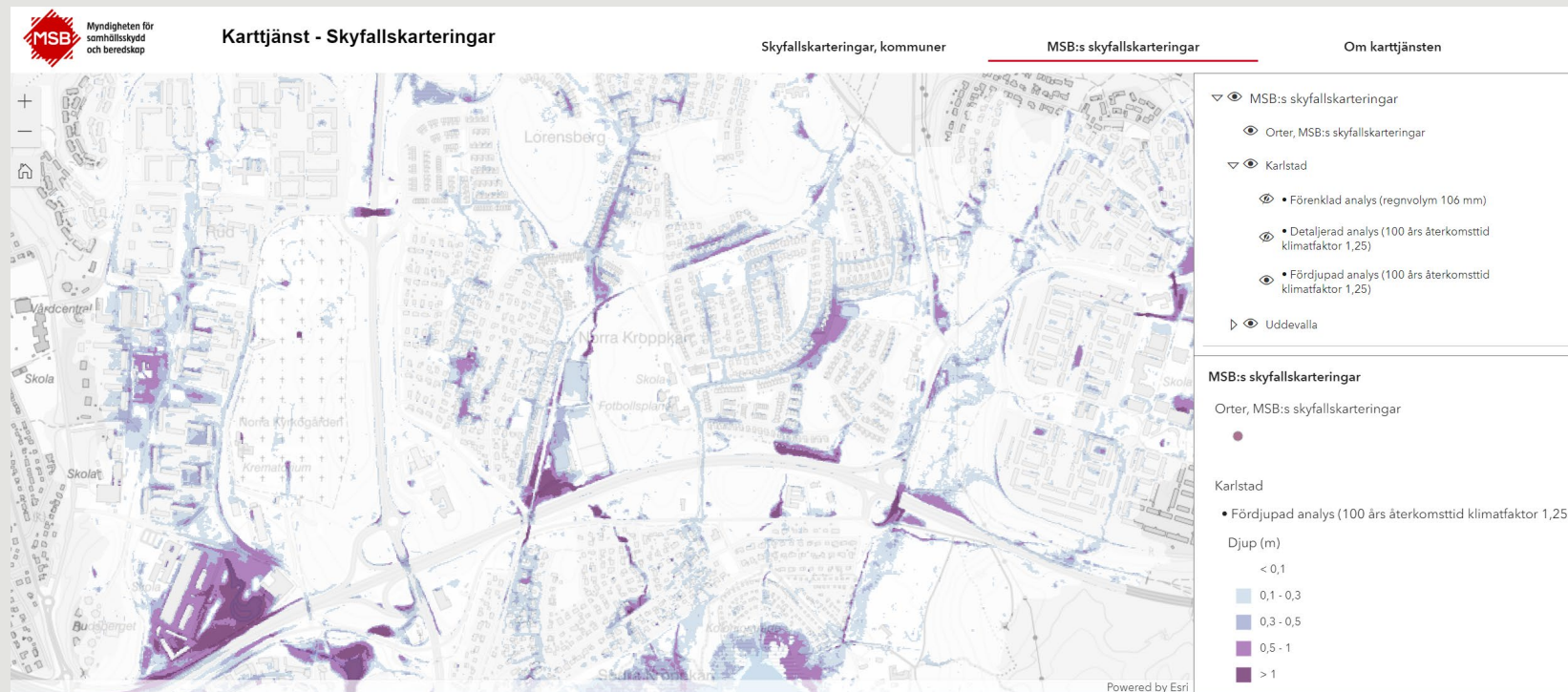
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Vägledning skyfallskartering

Test av metoden

- Metodiken har testats och utvärderas i Karlstad och Uddevalla

Vägledning, webbseminarium och karttjänst på www.msb.se/naturolyckor (översvämning – skyfall)

Du är på msb.se - besök våra andra webbplatser   Lyssna Lättläst Teckenspråk [In English](#) Other languages Logga in

 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Vad söker du? Sök

[Ämnesområden](#) [Råd till privatpersoner](#) [Aktuellt](#) [Utbildning & övning](#) [Regler](#) [Verktyg & tjänster](#) [Publikationer](#) [Om MSB](#)

DU ÄR HÄR: > [ÄMNESOMRÅDEN](#) > [SKYDD MOT OLYCKOR OCH FARLIGA ÄMEN](#) > [NATUROLYCKOR OCH KLIMAT](#) > [ÖVERSVÄMNING - STÖD FÖR DET FÖREBYGGANDE ARBETET](#) > [SKYFALL](#)

Skyfall

Risken för intensiva skyfall ökar i ett förändrat klimat. För att minska sårbarheten i samhället och öka anpassningen till ett förändrat klimat krävs en ökad beredskap för att hantera skyfall.

På den här sidan finns samlad information om MSB:s stöd vid hantering av skyfall.

Vägledningar till dig som ska ta fram en skyfallskartering

MSB har tagit fram vägledning som stöd för att ta fram en skyfallskartering.

Skydd mot olyckor och farliga ämnen

Barns och ungas säkerhet	
Brandfarligt och explosivt	
Brandskydd	
CBRNE-strategi	

Syftet med vägledningen

- Skapa enhetlighet rörande hur skyfall karteras
- Möjligt att jämföra klimatrisker mellan olika platser i landet
- Rättvist underlag för fördelning av stöd till klimatåtgärder
- Beskriva olika krav för olika användningsområden
- Diskutera osäkerheter i indata och modell
- Problematisera runt säkerhetsmarginaler på hög
- Skapa konkret stöd till beställare av skyfallskarteringar
- Vägledning för utförare

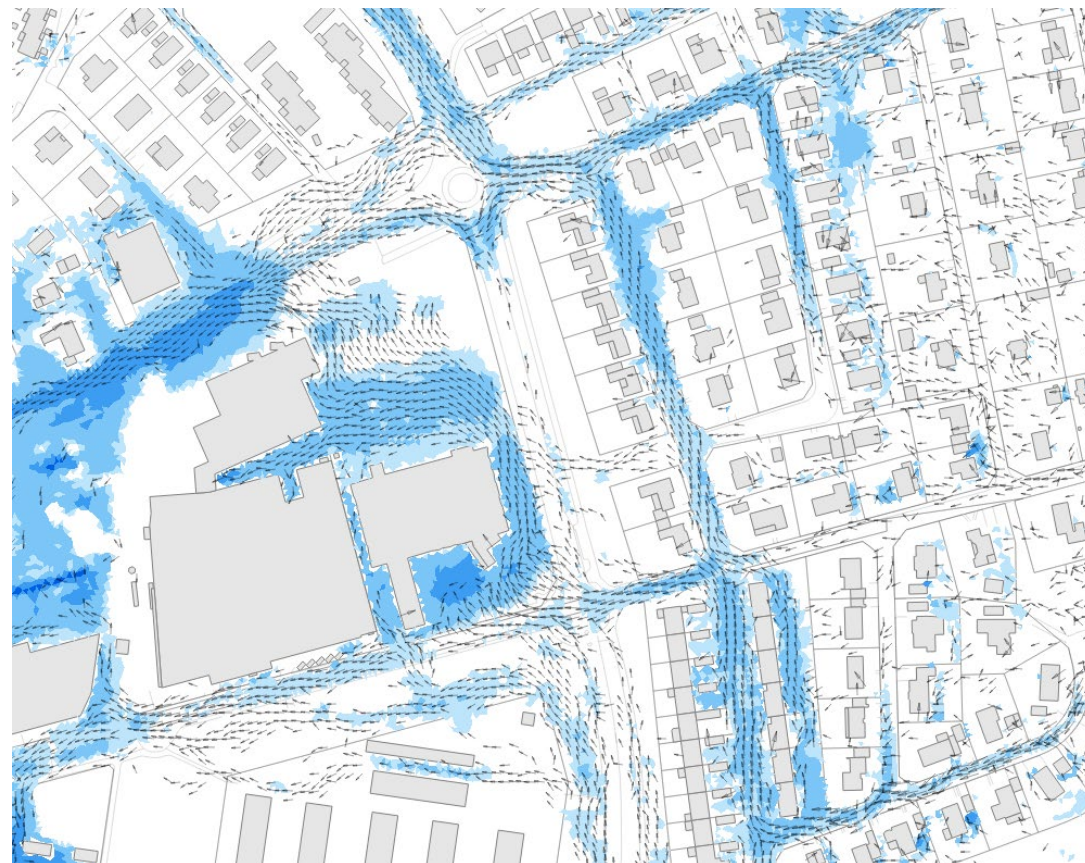
Varför behövs skyfallskarteringar?

- Underlag för samhällsplanering, t.ex. RSA, för att bedöma markens lämplighet med hänsyn till översvämningsrisker enligt PBL
- Klimatanpassa och skyfallssäkra den fysiska miljön
- Planera för, utvärdera och dimensionera åtgärder

Vad är en skyfallskartering?

- Kartläggning av hur vatten betar sig på ytan i terrängen
- Beskriver bl.a. vattendjup, flödesvägar, hastigheter, riktningar och tidsförlopp
- Finns olika tillvägagångssätt för skyfallskarteringar som ger olika typer av resultat med varierande grad av tillförlitlighet

Håller denna kartering en god kvalitet?

Olika typer av skyfallskarteringar

Förenklad analys

Terränganalys

- + Lågpunkter
- + Lågstråk

Detaljerad analys

Markavrinningsmodellering

- + Återkomsttid
- + Tid
- + Markanvändning
- + Infiltration

Fördjupad analys

Kopplade modeller

- + Återkomsttid
- + Tid
- + Markanvändning
- + Infiltration
- + Ledningsnät
- + Vattendrag

Förenklad analys

- Statiska verktyg
- Ger överblick om potentiella risker
- Utelämnar tidsaspekter

Exempel på användningsområden:

- När stora osäkerheter är acceptabla
- Identifiering av områden för vidare utredning
- Möjlig placering av skyfallsåtgärder
- Underlag för val av metod

Bör exempelvis undvikas:

- Risk- och konsekvensanalyser
- Dimensionering av åtgärder
- Fysisk planering

Detaljerad analys

- Genomförs med dynamiska verktyg
- Konservativa antaganden rekommenderas

Exempel på användningsområden:

- Risk- och konsekvensanalyser
- Utredning och underlag för fysisk planering
- Förstudier av infrastrukturprojekt
- Åtgärdsplanering för skyfallsrisker i befintlig bebyggelse

Bör exempelvis undvikas:

- När ledningsnät, vattendrag eller infiltration har stor betydelse för resultaten
- När det hade räckt med en förenklad analys

Fördjupad analys

- Genomförs med dynamiska verktyg
- Högre noggrannhet i modelluppbyggnad jämfört med detaljerad analys
- Mindre konservativa antaganden

Exempel på användningsområden:

- Riskanalys på objektsnivå
- Dimensionering av åtgärder
- Underlag för projektering

Bör exempelvis undvikas:

- Utredningar i tidiga skeden, när enklare analyser kan vara tillräckliga med hänsyn till tillgänglig information

Exempel på innehåll i vägledningen

- Beställarstöd
  - Val av metod för olika syften
  - Val av händelser
  - Upphandling
  - Ajourhållning av befintliga karteringar
- Vägledning för utförare
  - Avgränsning av modellområden
  - Bearbetning av höjddata
  - Hantering av ledningsnät, vattendrag, infiltration, råhet
  - Nederbörd
  - Kvalitetsgranskning
- Fallstudier
  - Skillnader mellan och osäkerheter kopplade till respektive metod

Några tips för en bra beställning

- Beskriv syftet med karteringen och önskad tillämpningsnivå
- Ange vilka områden som karteringen ska omfatta
- Önskade händelser att studera
- Önskat innehåll och format på leverans
- I vilka format som underlagsdata kan tillhandahållas
- Beakta huruvida tidigare skyfallsmodeller redan finns tillgängliga och om dessa kan vidareutvecklas
- Beakta om det finns andra aktörer inom avrinningsområdet som har nytta av skyfallskarteringen
- Ställ krav på dokumentation

